

המאשים: איגוד הכדורסל בישראל

ע"י התובע עו"ד טל אור

הנאשם: דוד אלקלעי

ע"י ב"כ עוה"ד רועי רוזן

החלטה

1. הנאשם, דוד אלקלעי, הינו אוהד קבוצת הפועל חולון (להלן גם "האוהד"). נטען כלפיו כי בסיום המשחק בין קבוצת הפי' חולון ובין קב' מכבי ת"א שנערך ביום 11.1.2020, ביצע מעשי אלימות מילולית ופיזית, חריגים בנסיבותיהם ובעוצמתם, כלפי שחקני ומנהלי קבוצת מכבי ת"א, עת ירדו מן המגרש לכיוון חדרי ההלבשה. טענות אלה מגובות בתלונת קב' מכבי ת"א ובסרטון וידאו המראה האירועים הנטענים, בעת מעשה.
2. לאור הנטען, הועמד האוהד לדין בפני בית דין זה בגין עברה לכאורה של הוראת סעיף 20(ג) – "התנהגות בלתי ספורטיבית" ו/או בגין עברה לכאורה של "הפרת סדר" לפי סעיף 20 (יא') לתקנון המשמעת.
3. ראוי לציין כי עוד טרם העמדת הנאשם לדין בפנינו, נערך לו שימוע ע"י קצין המשטרה, על פי חוק איסור אלימות בספורט התשס"ח – 2008 (להלן: "חוק איסור אלימות בספורט") ואשר בסיומו הנאשם הורחק ממשחקי הפועל חולון (קבוצה אותה אוהד) לתקופה של 30 ימים מיום 15.1.2020 ועד 13.2.2020, תוך שעליו להתייצב בתחנת המשטרה ולשהות בה עד שעה לאחר סיום כל משחק.
4. על אף ענישה "מנהלתית ממלכתית" זאת, אותה ריצה האוהד במלואה, החליט האיגוד גם להעמידו לדין על פי תקנונו המגזרי.
5. ימים מספר לפני מועד הדיון, הוגש לאישור בית הדין, הסדר טיעון בין התובע לבין הנאשם (המיוצג ע"י עו"ד רועי רוזן) - על פיו, בין היתר, הנאשם מודה בחלק מן המעשים המיוחסים לו ומודה גם בהפרת ההוראות האמורות של תקנון המשמעת. על פי ההסדר, נתבקשנו להרשיע הנאשם ולהשית עליו עונשים של הרחקה ממשחקה הרשמיים של הפועל חולון לתקופה של חודשיים נוספים מעבר לאותה ענישה "מינהלתית ממלכתית" וכן

נתבקשנו להשית עליו עונשים על תנאי של הרחקה לעונת משחקים אחת ולקנס כספי על תנאי של 10,000 ש"ח! (סימן הקריאה לא במקור).

6. לאחר עיון במכלול הראיות שצורפו לכתב האישום, לאחר עיון בהוראת הסדר הטיעון ולאחר עיון בהוראות הדין הרלוונטיות, החלטנו, שלא כמנהגנו, לא לאשר את הסדר הטיעון וביקשנו לזמן הצדדים לדיון לגביו.

7. בדיון שהתקיים ביום 20.2.2020 העלינו בפני הצדדים את הספקות וההסתייגויות שיש למותב זה לגבי תקפות ההסכם הן לעניין ההרשעה והן לעניין הטלת העונשים הנדרשים והצדדים נתבקשו להתייחס לעניינים אלה -

מה התשתית המשפטית המאפשרת להחיל על אוהד באופן אישי את הוראות התקנון המשמעת ומה ההוראות המקנות לבית הדין משמעת זה הסמכות לדון באישום אישי כלפי אוהד?

8. במעמד הדיון נטענו טיעונים בע"פ ואישרנו לצדדים גם להשלים טיעוניהם בכתב. נציין כי במעמד הדיון עו"ד הנאשם ואשר חתם בשמו על הסדר הטיעון, טען כי הסכים להסדר לפי דרישת מרשו וכי הוא, באופן אישי, סובר כי אין לאיגוד הסמכות להעניש האוהד.

9. עמדת התובע הן בטיעונו בפנינו והן בטיעונו המפורטים והמקיפים בכתב, הינם כי בתיקון של שנת 2015 לתקנון המשמעת של האיגוד תוקן סעיף הגדרת המונח "פרטי (סעיף 1 (א) (6) לתקנון) כך שהגדרת המונח "פרטי" הורחבה לכלול גם אוהד. נוסחו של סעיף 1(א)(6) כפי שהינו לאחר התיקון:

1(א)(6) "פרט - שחקן, מאמן, מנהל מקצועי, מאמן כושר, עוזר מאמן, כרוז, בעל תפקיד בקבוצה, ממלא תפקיד בקבוצה או מטעמה ו/או באיגוד, אוהד (כהגדרתו בסעיף 10 להלן), משקיף מטעם איגוד הכדורסל, שופט החבר באיגוד שופטי הכדורסל, סוכן שחקנים, ו/או נציג כמשמעותם בתקנון סוכני השחקנים של האיגוד ושל מנהלת ליגת העל".
והוסף ס"ק 10 שלשוננו -

"אוהד - לעניין הכללתו בהגדרת פרט בלבד, כל צופה ונוכח בקהל בסמוך, לפני, אחרי או במהלך משחק שלוש הליגות המקצועיות או גביעי המדינה לגברים ולנשים בלבד, לרבות נוכחות חלקית ולרבות בכניסה ובשטח הסמוך לאולם".

המילים והפסקאות המודגשות הן אלו שהוספו בתיקון מ - 2015. (ההדגשות ע"י המותב).

10. לדברי התובע, חרף שחלפו 5 שנים מן התיקון, עד המקרה שלפנינו, לא הועמד אוהד לדין באופן אישי.

לדברי התובע בעמ' 2 לפר' של הישיבה, מיום 20.2.2020:

" ב - 2015 תוקן התקנון ומנסים למצוא פתרונות למיגור האלימות בספורט. באו הקבוצות וביקשו עוד פתרונות וזה (היינו להגדיר האוהד כפרט - הערת המותב) פיתרון נכון וסביר, יש כאן רקע לדברים.

הייתה ישיבה באיגוד עם הרבה אנשים חברי ועדת התקנון, עודד מודריק.

מה שהוחלט שבעונה הזאת מוציאים לפועל את הסעיף ותהיינה התוצאות אשר תהיינה. וגם אומר (עמ' 3 לפרט') "עשינו סיעור מוחות עם המשפטנים של האיגוד כולל מודריק וכולם, בעד העמדה להעמיד לדין של אוהדים".

11. כאן גם המקום לציין כי לפרשנות התובע, כפי שבאה לידי ביטוי בתגובתו בכתב, **אוהד הינו גורם בלתי נפרד מהקבוצה וכזה גם בעל תפקיד בקבוצה.**

12. לטענת התובע: חוק הספורט התשמ"ח 1988, (להלן: "חוק הספורט") מקנה סמכות לאיגוד הספורט להתקין תקנונים שונים, לרבות תקנון משמעת, לעניין פעולות הענף של אותו איגוד. לטענת התובע, התיקון הנ"ל של שנת 2015 של תקנון המשמעת של האיגוד נעשה מכוח סמכות זאת.

13. **בכל הכבוד הראוי, לדעתנו** (כמו גם לדעת עו"ד הנאשם כפי שבאה לידי ביטוי בטעונו בכתב המפורטים וחובקי הכל.....) **תיקון תקנון המשמעת כפי שתוקן בשנת 2015 נעשה ללא סמכות בדין.**

מאז חוק חוק הספורט (על תיקוניו השונים) נצטוו ההתאחדויות ואיגודי הספורט להתקין "תקנונים שיסדירו את הניהול התקין של הענף..... לרבות תקנונים בדבר משמעת, שיפוט פנימי, ובכלל זה מוסדות השיפוט הפנימיים וסדרי הדין שלפיהם..... (סעיף 10(א) לחוק הספורט. **בסעיף 10(ג) לחוק נאמר כי "התקנונים האמורים יחייבו אגודות הספורט, הספורטאים ובעלי התפקידים באותו ענף או באותם ענפי הספורט" (ההדגשה של המותב).**

14. עיננו הרואות - הוראות חוק הספורט אינן מקנות לאיגוד סמכות להתקין תקנות שתחולנה על מי שאינו אגודת ספורט, הספורטאים ובעלי תפקידים באותו ענף.

רוצה לאמר - אין בחוק הספורט הוראה המאפשרת להחיל תקנות של איגוד כלשהו על אוהד באופן אישי וישר.

לו המחוקק רצה בכך - היה אומר זאת מפורשות ולא היה צורך בפרוש הלוליני והלא מבוסס של התובע, לפיו, אוהד קבוצה (כהגדרתו בסעיף 1(א)10 לתקנון המשמעת המתוקן) - הינו בעל תפקיד באותה קבוצה.

15. יתרה מכך, גם **תקנון היסוד של איגוד הכדורסל**, איננו מחיל את הוראותיו על אוהד קבוצה. **סעיף 4(ד) של תקנון היסוד אשר כותרתו "החברות באיגוד"** קובע:

"כל האגודות (לרבות קבוצות הרשומות בהן, שחקנים, מאמנים, ובעלי תפקידים בהן) החברות

באיגוד חייבות לקבל את הכרעת המוסדות המנהליים, המשמעתיים והשיפוטיים של האיגוד (ההדגשות של המותב). אף מילה על אוהד.

ובנוסף **סעיף 16** לתקנון היסוד אשר כותרתו "**תוקף, תחולה ושינויים**" קובע כי "תקנון זה יחול על כל בעלי התפקידים באיגוד ונושאי התפקידים באיגוד (ובכלל זה חברי הנהלת האיגוד) על כל האגודות והקבוצות החברים באיגוד ועל בעלי התפקידים באגודות וקבוצות אלה וכן על כל השחקנים, המאמנים והשופטים הרשומים באיגוד (ההדגשים של המותב).
שוב אין כלל התייחסות לאוהד.

16. הפרוש הפשוט והרגיל של המונח **אוהד בספורט הקבוצתי** הוא מי שמעריך, מזדהה, תומך בקבוצה.

והפרוש הפשוט והרגיל של המונח **בעל תפקיד בקבוצה או באגודה** הינו מי שממלא משרה או תפקיד בהן (ראה מילון אריאל המקיף, "קוראים" הוצאת ספרים מהדורה 2007, בהתאמה לענייננו).

שום פרשנות, רחבה ככל שתהיה, לא תהפוך אוהד קבוצה לבעל תפקיד בה, אם כי בעל תפקיד יכול להמנות על קהל האוהדים של הקבוצה.

17. מלבד זאת, מבנה הפרשנות של התובע, על פיו **אוהד משמעו** פרט שהינו בעל תפקיד בקבוצה - אינו עולה בקנה אחד עם סעיפי תקנון המשמעת עצמו.

הגדרת "פרט" המתוקנת כאמור - (סעיף 1(א)6) לתקנון המשמעת מתייחסת הן לבעל תפקיד והן לאוהד כפרטים נפרדים יש בעל תפקיד ויש אוהד.

סעיף 15 לתקנון המשמעת - שכותרתו "אחריות שילוחית", (כותרת לא נטולת ספקות) מבחין במפורש בין אחריות הקבוצה לעברות של שחקן או ממלא תפקיד לבין אחריותה השילוחית של הקבוצה לעברות אוהדיה.

18. מי שמעיין בסעיף 15א' לתקנון המשמעת, בהקשר לענייננו, יימצא שם הפרוש שניתן למונח בעל תפקיד, בתקנון עצמו:

"הקבוצה אחראית לעל עברה שנעשית על ידי ..... מאמן, בעל תפקיד לרבות סדרן, אפסנאי, מנהל קבוצה, עסקן נבחר בקבוצה, כרוז וכל ממלא תפקיד אחר בקבוצה ו/או מטעמה, בין בדרך של קבע ובין באורח ארעי.....".

אכן ההגדרה ראויה ומקיפה לביטוי בעל תפקיד - אך המונח אוהד לא נמצא בה.

גם לדוגמא הוראות סעיף 21(1) (7) (עונשים בפרט) הדין בהרחקה של בעלי תפקיד וגם לדוגמא סעיף 22(יג') (עברות לקבוצה) הדין בהתפרצות אוהד או ממלא תפקיד לשדה המשחק (היינו אוהד מובחן מבעל תפקיד)

או, טול לדוגמא **סעיף 22(טו')** הדין בפגיעה ע"י אוהד בבעלי תפקיד בקבוצה (היינו לא חד הם) או לדוגמא **סעיף 22(טז')** הדין בהתפרעות אוהד אך גם מתייחס בנפרד להתפרעויות של ממלא תפקידים בקבוצה.

19. בית הדין תהה גם על האופן והאמצעים של אכיפת הקנס הכספי וכן עונש הרחקה שנתבקשנו להשית על האוהד.

לעניין הקנס הכספי גורס התובע (עמ' 3 לפר' מיום 20.2.2020) כי אם האוהד לא ישלם הקנס שיושת עליו, האיגוד יפנה לבית המשפט המוסמך בבקשה להצהרה כי פסק הדין של בית הדין המשמעתי הינו פסק דין המחייב האוהד ולפיכך ניתן להוציאו לפועל כפי שמוציאים לפועל כל פסק דין של בית משפט מוסמך. עם קבלת אשור בית המשפט יוגש פסק הדין לביצוע ההוצל"פ כביצוע כל פסק דין אחר.

לא נכביר מילים, אבל נאמר שגם נושא אכיפת עונש הקנס הכספי, אינו נטול ספקות, בהמעטה, ומעבר לכך, לשיטתו של התובע, ההחלטה בדבר חוקיות התיקון על מנת להוציאו אל הפועל תהא בידי ערכאה אזרחית...

אשר לאכיפת עונש ההרחקה ממשחקים – גורס התובע כי בסופו של דבר הקבוצות הן אלה שצריכות לאכפו. אנו תוהים – כיצד?!

20. שאלה נוספת הכרוכה בענישה, הינה מודעות האוהד לעונשים הצפויים לו אישית בשל העברות שביצע.

בהתייחס להוראת חוק אסור אלימות בספורט חזקה על אוהד שיודע את החוק ככל אזרח אחר. אבל מה לגבי העונשים הנוספים הצפויים לאוהד, היינו אותם העונשים המצויים בתקנון המשמעת הפנימי של איגוד הכדורסל?

ציון בכרטיס הכניסה או בכרטיס המנוי - שהאוהד יודע שהוא כפוף לתקנון המשמעת של האיגוד, בהעדר פרוט, איננו מספק.

כך למשל, בענייננו, כיצד אוהד יודע שהוא צפוי לקנס כספי עד לסך 50,000 ש"ח צמוד מדד דצמבר 1998 – כ 67,000 ש"ח!!!! בערכים היום? וכיצד הוא יודע כי כי אסור לו להסיר חולצתו בהיותו בקהל (**סעיף 20 ג' לתקנון המשמעת**).

21. ובנוסף:

בשנת 2008 חוקק חוק איסור האלימות בספורט.

חוק יעודי אשר שמו כן הוא - מניעת האלימות בספורט.

חוק יעודי זה מקנה **סמכויות אכיפה** לגורמים שונים ובאופנים שונים לסדרני המשחק, למנהל הביטחון (ככל שמונה), למנהל ארוע ספורט, לשוטר ולקצין משטרה - כל אחד וסמכויותיו

הספציפיות .

למוסדות ארגוני הספורט השונים, אף לא לאיגוד הכדורסל, לא ניתנו בחוק יעודי זה סמכויות
אכיפה כלשהן.

לאור הוראות חוק הספורט וחוק איסור האלימות בספורט - מובן גם מדוע אף לא התאחדות או
איגוד, מלבד איגוד הכדורסל, התקין תקנות המקנות סמכות שיפוט וענישה על אוהד באופן
אישי. זה פשוט בלתי אפשרי במצב התחיקתי כיום.

22. לאור האמור לעיל אנו קובעים כי תיקון תקנות המשמעת משנת 2015, על פיו תוקן סעי' 1(א)(6)
הגדרת "הפרט" - ע"י הוספת המונח אוהד להגדרה וכמובן הוספת סעיף 1(א)(10) לתקנון - נעשה
ללא סמכות **ושלא כדין והינו בטל מלכתחילה**.

23. השגת המטרה של מניעת אלימות בספורט בכלל ולענייננו במשחקי כדורסל בפרט הינה ראויה
ונדרשת- אך המטרה איננה מקדשת האמצעים להשגתה. הדברים חייבים להעשות כדין ובשום
שכל ותחילה, לדעתנו, בניסוח קוד התנהגות אוהדים מפורט שיופץ כך שיגיע לידיעתו ולתודעתו
של כל אוהד ואוהד ואשר, ככל שיוסמכו כדין רשויות השיפוט של האיגוד, ידע כל אוהד העונש
הצפוי לו. במידה ויפר את קוד ההתנהגות הזה (הערת מותב זה ראוי שסמכות הענישה תצטמצם
לעונשי הרחקה בלבד וללא קנסות כספיים).

24. נוסף כאן שב"כ הנאשם העלה בסיכום טענותיו, טענות נוספות, ראויות לשיקול ודיון, אך לאור
התוצאה אליה הגענו, בהתבסס על לשון החוק עצמו לא מצאנו לנכון, במקרה זה, להתייחס
אליהן.

25. לדעתנו, ללא חקיקה ראשית המאפשרת זאת, כפי שפורט לעיל, אין לאיגוד הכדורסל (כפי שאין
לכל התאחדות או איגוד אחר) הסמכות להתקין תקנות המקנות סמכות לרשויות השיפוטיות
שלו לשפוט, לדון ולהעניש אוהד באופן אישי.

26. לפיכך, אנו מזכים את הנאשם מן האישומים המיוחסים לו מחמת חוסר סמכות של האיגוד
לתקן את תק' 1(א)(6) ותק' 1(א)(10) לתקנון, המשמעת כמפורט לעיל.

עזרא האוזנר

דיין

צבי רויזן, עו"ד

דיין

תאריך: 14.7.2020